

THE SIXTH INTERNATIONAL CONGRESS

APPLIED LINGUISTICS TODAY

- LANGUAGE, LITERATURE AND INTERDISCIPLINARITY -

Book of Abstracts

Edited by:

Vesna Polovina

Borko Kovačević

Đorđe Božović

Belgrade, 2018

produkovala u tekstovima (osnovne i proširene proste rečenice, naporednosložene, zavisnosložene, višestruko složene rečenice i negramatične konstrukcije). Posebna pažnja je posvećena analizi zavisnih klauza kao pokazateljima stepena sintaksičke zrelosti tekstova.

Dobijeni rezultati pokazuju da su tekstovi desetogodišnjaka značajno duži u odnosu na sve analizirane parametre iz čega se zaključuje da se u 1. razredu rukopis ne automatizuje i da usmerenost na grafomotiriku zauzima najviše prostora kratkotrajne memorije. Značajan porast u broju relativnih klauza implicira viši stepen sintaksičke zrelosti tekstova desetogodišnjaka, dok najviše produkovanih zavisnih klauza sa priloškom funkcijom upućuje na zaključak da su pojedine vrste zavisnih klauza bliže klauzama u naporednom odnosu, pa se kao jednostavnije i usvajaju ranije.

Ključne reči: srpski jezik, sintaksički razvoj, ekspozitorni žanr, sedmogodišnjaci, desetogodišnjaci

Futurska upotreba italijanskog konjunktiva prezenta i njegovi srpski ekvivalenti

Nataša Janićijević

Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu

Osnovna značenja italijanskog konjunktiva prezenta su modalna jer on služi da označi radnje i stanja koje pripadaju sferi volje, želje, nade, pretpostavke, sumnje, potrebe, bojazni i sl., kao i radnje i stanja čije je ostvarenje najčešće neizvesno, moguće ili nemoguće. Međutim, u određenim sintaksičko-semantičkim okolnostima, ovaj glagolski oblik može biti upotrebljen i za izražavanje budućih radnji. Kao marker za budućnost konjunktiv se javlja isključivo u pojedinim vrstama zavisnih rečenica, i u takvom kontekstu on uvek može alternirati s prostim futurom. Futurska upotreba konjunktiva prezenta slabo je obrađena u literaturi o savremenom italijanskom jeziku. U gramatikama italijanskog jezika ona je ili zanemarena ili nedovoljno objašnjena i potkrepljena malim brojem primera, a nema ni naučnih radova koji se njom bave. Stoga je cilj ovog rada da se utvrdi u kojim slučajevima, odnosno u kakvoj sintaksičko-semantičkoj konstelaciji, konjunktiv prezenta može imati vrednost budućeg vremena. Što se dopunskih rečenica tiče, razmotrićemo kojim semantičkim klasama mogu pripadati glagoli uz koje konjunktiv ima referencu na budućnost, a potom ćemo analizirati njegovu futursku upotrebu i u ostalim vrstama zavisnih rečenica. Budući da srpski jezik u svom glagolskom sistemu ne poseduje oblik konjunktiva, drugi cilj rada jeste da se utvrde odgovarajući srpski ekvivalenti konjunktiva prezenta kao jednog od alternativnih sredstava za obeležavanje budućnosti u italijanskom jeziku.

Ključne reči: italijanski, srpski, budućnost, konjunktiv prezenta, prevodni ekvivalenti.

količine vannastavnog inputa i generalnog stava prema učenju jezika korišćene su skale posebno osmišljene za potrebe istraživanja. Rezultati deskriptivne statistike pokazuju očekivane vrednosti u odnosu na učestalost izloženosti jeziku van učionice. Takođe, što su ispitanici više izloženi engleskom van školskog okvira to im je pozitivniji stav prema učenju engleskog jezika. Zaključak je da je poželjno da nastavnici rade na negovanju pozitivnih stavova i podstiču na rad van učionice.

Ključne reči: vannastavni input, stavovi prema učenju engleskog jezika.

O kontrastivnoj analizi preterita u nemačkom i skandinavskim jezicima

Branislav Ivanović, Sofija Bilandžija
Filološki fakulteta, Univerzitet u Beogradu

Razvoj temporalnih sistema u kontinentalnim zapadno- i severnogermskim jezicima pokazuje visok stepen konvergencije sve do XII veka: navedeni jezici su iz pragermskog i, još dalje u prošlosti, iz indoevropskog, nasledili dvočlani temporalni sistem jer su u kategoriji glagolskog vremena imali izgrađene sintetičke forme prezenta, jakog preterita koji je, formalno posmatrano, prajezički perfekat, dok se dentalni preterit javlja kao inovacija germanskih jezika. Navedene forme i danas postoje u temporalnim sistemima ispitivanih jezika. U radu se uočavaju sličnosti i razlike na formalnom, semantičkom i pragmatičkom nivou kod preterita u nemačkom, norveškom, švedskom i danskom jeziku i utvrđuju uzroci divergencija između nemačkog na jednoj i skandinavskih jezika na drugoj strani, ali se i suponiraju određeni faktori sinhronijskog jezičkog dinamizma u kontinentalnim severno- i zapadnogermskim jezicima.

Ključne reči: preterit, nemački jezik, skandinavski jezici, temporalni sistem, procesi divergencije i konvergencije, sintetičke i analitičke forme, sinhronijski dinamizam

Sintaksičke osobine ekspoziornih tekstova učenika prvog i četvrtog razreda osnovne škole

Maja Ivanović
Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu

U radu se ispituju odabrani aspekti kasnijeg jezičkog razvoja u kontekstu pisanja ekspoziornih tekstova budući da se ovladavanje strukturom različitih tipova teksta smatra jednim od glavnih ciljeva nastave maternjeg jezika. U ekspoziornom tipu teksta dete treba da obezbedi pouzdanu informaciju u vidu objašnjenja, da izrazi odnose među pojmovima čime se ovo pisanje svrstava u zahtevnije, u tzv. „nenarative“ jer podrazumeva upotrebu složenih sintaksičkih konstrukcija u cilju jasnog i ubedljivog informativnog pisanja.

Osnovni cilj rada bio je da se opišu i bliže odrede sposobnosti učenika 1. i 4. razreda osnovne škole za pisanu produkciju ekspoziornih tekstova. Korpus za analizu formiran je od 94 ekspoziorna teksta učenika prvog i četvrtog razreda osnovne škole. Kvantitativna analiza je obuhvatila sintaksičke parametre dužine teksta (broj reči, komunikativnih rečenica i klauza) dok se kvalitativna analiza bazirala na tipovima rečenica koje su deca